

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI LAP.

Megjelenik hétfő és csütörtök kivételével minden nap.

A bajai függetlenségi és 48-as part hivatalos közlönye.

Szerkesztőség: és Kiadóhivatal: Bende Imre-u. 3. sz.	Tarsszerkesztő: Wagner Antal	Laptulajd. és fel. szerkesztő: Dr. Valentin Emil	Főmunkatársak: Dr. Nyiraty János Dr. Fehérvary Dező ügyvédek.	Előfizetési árak: Egész évre 10 kor. Vidékre 16 kor. Egyes szám ára 4 fillér.
---	---------------------------------	---	--	--

A „testvér” város.

Baja, 1911 március 17.

A magyar közéletnek egyik veszedelemes és visszataszító tünete az az okatlan versengés, amely a városok között kifejlődött. Hiába való az ez ellen való tiltakozás, hiába a védekezés, azt a bajt — ugylátszik — nem lehet kiirtani. Amint valamelyik város akar valamit elérni, amelyben a kormánynak is van heleszólása, nyomban szemben találja magát egy, esetleg több rivális várossal. Mi bajaik különösen most találkoznak ezzel a beteges tünett.

Tespedő mozdulatlanságából ki akarjuk zökkenteni a várost. Előbbre akarjuk vinni kereskedelmünket és iparunkat. A vasuti menetrend helytelen és rossz beosztása egyik kerékkötője annak, hogy a város piacát tömegesebben látogassák a környékről. De hiába teszünk meg minden lépést. Utainkat keresztezi Szabadka, a „testvér” város. Szabadka, ez a gazdag, nagy népességgel, fejlett kereskedelemmel bíró város útját állja annak, hogy mi megkapjuk a mi igényeinket kielégítő menetrendet. Ez azonban csak a kulisszák mögött történt. Titkos kezek intézték a dolgokat úgy, hogy a menetrend, a mi hátrányunkra alakult.

De most itt van a törvényszék kérdése. Alig mondotta ki a város közgyűlése, hogy küldöttséget meneszt a kormányhoz a törvényszék érdekében és hogy a város anyagi áldozatra is kész, nyomban megjelent egyik szabadkai lapban egy olyan cikk, amely előre lemondott az életünkről. Ne is fáradozunk, úgy sem kapjuk meg a törvényszéket.

Azóta megjárta a deputáció Budapestet és a deputációban résztvettek bácsalmási küldöttek is. És, hogy a miniszter válasza nem volt olyan; amint azt Szabadka remélte, hát így számol be a küldöttségjárásról egy másik szabadkai laptárs:

A bácsalmási deputációsok nem voltak valami lelkesek. Ők nyíltan hangoztatták, hogy nekik jobb, ha a törvényszék Szabadkán van, mert ha idegenbe kell menniök, inkább Szabad-

kára járnak, mint Bajára, mert Szabadka közelebb is van hozzájuk. Bácsalmásnak nincs az ellen kifogása, hogy Baja törvényszéket kapjon, de az ellen tiltakoznak, hogy a bácsalmási járásbírósgót a bajai törvényszékhez csatolják.

Azzal tisztában lehet mindenki, hogy a laptárs információja téves, mert ha a bácsalmásiak így gondolkoznának, akkor aligha képviseltették volna magukat abban a küldöttségben, amelynek a célja: olyasmit kivívni, ami ellen ők tiltakoznak.

Hiszen az is világos, hogy az ilyen hangulatrontó cikkecskék nem árthatnak az ügynek, de bántó az ártani akarás.

Igazán itt volna már ideje, hogy a városoknak egymással szemben kifejtett versengése megszűnjék.

A nemzeti munkapárt sorsa.

A kormányhoz közel álló »Neues Pester Journal« vezércikkben foglalkozik a többségi párt jövőjével. A cikk, amelyet a laphoz »beküldtek, amely tehát nem mindenben fedi a szerkesztőség felfogását, de amelyet érdekességénél fogva közöltek«, Beaconsfield lordnak ama tételéből indul ki, hogy a nagy többség veszedelmes. Ezt a tételt aztán aplikálja a cikkíró a munkapártra, s azt fejtegeti, hogy Khuen gróf valamennyi sikerét eddig is csak türelme és kitarása folytán érthette el.

Majd jellemzi a magyar majoritást és kimutatja, hogy az mindennek nevezhető, csak egységes politikai pártnak nem. Blokkja az a szélső konzervatívoknak, az ultraradikálisoknak, a megátalkodott agráriusoknak és az elszánt merkantilistáknak. És bár blokk többséggel lehet dolgozni, ez nagy föladat, amely óriási készségeket kíván.

A cikk ezután azt magyarázza, hogy a véderőreform, mint politikai probléma olyan amely egy a manál sokkal kompaktabb többséget is kimeritene és próbára tenne. Már pedig ezt a problémát elkerülni nem lehet s ezért a közösen elvégzendő munka állandó aktuáltságban tartja már ma is a többségben lappangó ellentéteket, amelyek vezérképviselőiken keresztül mind élesebb formában tolnak előtérbe.

Olyan a helyzet, mint Bánffy alatt volt, sőt most is Tisza István a párttűk vezére, aki teljesen azt a benyomást kelti, hogy már organizálja is a maga jövődöbéli tábort. Ha ez így tart tovább, akkor nem az ellenfelei, de barátai ölik meg a kormányt.

És a baj már annyira előrehaladt, hogy taktikázással többé nem gyógyítható. Csak erős kézzel. Kérdés: ez az erős kéz-e a Khuen gróf, vagy titokban maga is áthuz Tiszáékhoz? Ez a nagy titok már nyilvánosan izgatja a többséget s az a betegség jele. Pessimistának látszik ez a felfogás, — így végződik a cikk, — éppen mikor a parlamenti munka oly váratlan simasággal folyik, de nem szabad elfelejteni, hogy Magyarország közéleti hangulata mily fatális gyorsasággal váltakozik.

A bajai ártézi kutak.

A főtéri kút — A Kölcsey-utcai kút szeszélyei. — Földrengés előtt — földrengés után. — Földgáz Baján.

Baja, 1911. március 17

Most, amikor kezdik belátni, hogy a város nem lehet meg elegendő egészséges ivóvíz nélkül és kezd megnyilvánulni az az óhaj, hogy a város népe elegendő ivóvízzel legyen ellátva; önkéntelen is ráirányul a figyelem a meglévő ártézi kutakra. Mert szép, nagyon szép, hogy vízvezetékét és csatornázást akarunk létesíteni, nagyon jó lesz, ha a város csatornázva lesz, csakhogy attól tartunk, hogy sok víz fog lefolyni a Dunán, amíg ez a két összefüggő nagy munka elkészül. Az bizonyos, hogy mire hozzáláthatunk a munka megkezdéséhez, mire az befejeződik, még jó sok idő fog elmúlni. Addig pedig szintén gondoskodni kellene arról, hogy a város közönsége elegendő egészséges ivóvízzel legyen ellátva. Ezt megköveteli a különben sem valami fényes közegészségügyünk.

Két nyilvános, közkút jellegű ártézi kútja van Bajának. Az egyik a főtéri ártézi kút, a másik pedig a Kölcsey Ferenc- és a Haynald-utcaik szögletéből alakult téren levő kút. Hozzáértő szakemberek szerint mindkét kút el van hibázva. A főtéri kútnál éppen ott hagyták abba a kútfúrást, amikor a rendes és bőséges vizet elszigetelő agyagrétegre bukkantak. Ennek tulajdonítják a szakemberek azt, hogy a főtéri ártézi kút igen kevés vizet ad. Ugyancsak a szakemberek állítása az, hogy valószínű, ha ennél a kútnál lejjebb fúrának, úgy bőséges forrásra találának.

Másképpen áll a dolog a Kölcsey-utcai kútnál.

Ennek a kútnak a csöve 350 méter mélyen hatol le a föld mélyébe. Amikor a kút megfúrta és vizét közfogyasztásra bocsátották, percenként 60 liter volt a víz szolgáltatása. Ez azonban nem tartott sokáig. Alig állott készen a kút néhány hónapig, már is megfogyott a vize. A felénél is kevesebbre redukálódott. Most már csak 24 liter volt a percenkénti vízszolgáltatás. És ez sem volt

tiszta, hanem igen gyakran homokkal volt vegyítve. Azóta egyre kevesebb és kevesebb lett a víz. Ugy, hogy nemsokára már csak 15—16 liter jött percenként, még pedig olyan zavarosan, hogy teljesen élvezhetlen volt. Oka ennek az, hogy a víz homokrétegen jön fel.

Amikor aztán néhány esztendővel ezelőt földrengés volt, azon az éjszakán 300 liter forró víz jött percenként. De ez rövid ideig tartott. Másnap már 120 liter 8 fokos vizet adott a kút percenként.

Aki azt hitte, hogy most már bőséges vizünk lesz, az tévedett. A Kőlcsey-utcai kút egyszerre csak teljesen kifogyott. A kút csövében most egy 52 méter magas homokoszlop van, amely egyáltalán nem engedi keresztül a vizet. Hogy mégis szívárog ki 5 liter víz percenként, az egy különös jelenségnek tudható be: A föld mélyéből földgáz jön fel. Ez keresztül tör a homokrétegen és így jut fel a felszínre a néhány liter víz is.

A Kőlcsey-utcai kútból jövő gázzal eddig nem törődött senki. Csak most, hogy a kismátsai földgáz foglalkoztatja az országot, most lehetne arra eszmélni, hogy bizony azt a gázt, amely ebből a kútból jön, nem kelene elillanni hagyni, hanem lehetne hasznosítani. Van erre példa. A püspökladányi vasúti állomást is egy ártézi kútból jövő gázzal világítják.

A Kőlcsey-utcai kút csövének kitisztítása tervbe van véve. Talán ezzel kapcsolatban meglehetne győződni a felől is, hogy használható-e a kút gáza és hogy tulajdonképpen milyen mennyiségben ömlik az ki.

Telefonhírek.

Budapest, 1910. március 17.

A képviselőház ülése

ma érdekes szenzációval kezdődött. A multkor Solymossy Ödön báró nyílt ülésen beismerte, hogy ő maga is sok italmérést járt ki a választóinak. Ezért most összeférhetetlenséget jelentettek be ellene.

Ezután a pikáns incidens után áttértek az 1911-ik állami költségvetés tárgyalására. Földes Béla bírálja a javaslatot és a Justh-párt nevében kijelenti, hogy nem fogadja azt el. — Simonyi Semadam Sándor a néppárt nevében kijelenti, hogy nem fogadja el a költségvetési javaslatot. — Az ülés végén

Huszár Károly interpellálta meg a belügyminisztert az ököritói gyűjtések dolgában. Ezzel az ülés véget ért.

A főrendiház ma délután öt órakor tart ülést.

Ujabb katonai mozgalmak.

Zágrából jelentik, hogy egy albániai érsek érkezett oda. Azt hiszik, hogy ez látogatás újabb katonai mozgalmakkal áll összefüggésben.

Öngyilkos leány.

Barcsón egy leány beleugrott a vízbe és belehalt. Megállapították, hogy az öngyilkos leány egy zágrábi vasúti tiszt leánya, aki reménytelen szerelem miatt vált meg az élettől.

A Történelmi Társulat

választmányából Zichy Nándorral szemben kibuktatták a klerikálisok Zsilinszky Mihályt. A kibuktatás bosszúból történt. A klerikálisok haragszanak Zsilinszkyre, mert a református egyházi gyülekezeten egy pápai rendelet ellen foglalt állást.

Öngyilkos önkéntes.

Budapesten Marek András egyéves önkéntes szolgálati fegyverével mellbe lötte magát és most haldoklik. Az öngyilkossági kísérlet oka ismeretlen.

A fegyverkezés korlátozása

Berlinben indítványt terjesztettek a szociálista képviselők a birodalmi gyűlés elé, hogy hasson oda a kormány, hogy korlátozassék az általános nemzetközi fegyverkezés.

NAPIHIREK.

Neogrády Antal kollektív kiállítása. Röviden megemlítettük már olvasóinknak, hogy hazai festőművészetünk egyik kiválósága: Neogrády Antal kollektív kiállítást rendez városunkban. Mint most értesülünk az előkészületek már javában folynak; a festőművész megbízottja: Valentin Béla szorgoskodik a képek művészi elrendezésén. A kiállítás a Nemzeti Szálloda nagytermében lesz s vasárnap délelőtt 11 órakor fog meg-

nylni Neogrády festőművész személyes jelenlétében.

A vörheny. Már nem jön olyan sok bejelentés vörheny megbetegedésekről, mint jött a mult napokban. Csak szórványosan érkeznek a rendőrséghez a vörös levelezőlapok. De a kevés bejelentés mellett feltűnően sok a halott. Most Gondí Zsiga zenésznek két gyermeke halt meg vörhenyben. A két testvért tegnap temették el szülei Hangász-utcai lakásáról.

Szurkálás. Csunya kis eset történt tegnapelőtt este a Honvéd-utcaban. Rózsahegyí Mátyás magántisztviselő az utcán sétált két leánnyal, amikor négy legény megtámadta a sétálókat és előbb a lányokat inzultálták, aztán, amikor Rózsahegyí a lányok védelmére kelt, rárohantak a legények és összeszurkálták.

Megjött a Tóth Kálmán-kép. A város tanácsa átengedte a közgyűlési teremben levő Tóth Kálmán arcképet egy budapesti emlékiállításnak. Miután a kiállítást bezárták, a rendezőség visszaküldötte a képet, amely ma vissza is érkezett és a napokban ismét fel is függesztik.

VITA FORRÁS
SOSKUT VÁSÁRMEGYE

Biztos gyógyszer: gyomor- és cukorbetegeknek közsvény holiyag- és vesebetegeknek.

Félpohár VITA-forrás a gyomorerést azonnal megszünteti.

A vállalat tulajdonosa:

„CONSUM” kereskedelmi r. trsaság.

Budapest, VI. Teréz-körút 4.

Telefon 10—13.

FŐRAKTÁR:

ifj. Cserba György

úrnál, valamint

kapható még Drescher Gyula és Stampfl Jenő uraknál és minden jobb fűszerüzletben és gyógytárban.

Elütötte a vonat. Izgalmas jelenet játszódott le tegnap a zombori vasutnak a szállásvárosi állomása előtti részén. Amikor a vonat a szállási állomást elhagyta, egy ember gyorsan neki hajtott az átjárónak. De nem tudott már átjutni, mert a robogó vonat elérte és a kocsit elütötte. Szerencsére e g báj nem történt, minthogy a mozdony összetörte a kocsit hátulját. Talán nem ártana, ha itt, a 0 számú órháznál levő átjárónál sorom-

Gyümölcsfa-karbolineum

„LOHSOL”

(törvényesen védve.)

Legnagyobb mértékben vízben oldható, biztosan gyógyítja

gyümölcsfák, bokrok stb.

valamennyi betegségeit, különösen rák-, üszök-, gummi-

folyás stb. bajokat, föltétlen biztossággal elpusztít verlevél- és pajzs-tetűt, almaférget stb. és megöli valamennyi gyümölcsférget, hernyót és azoknak petéit. Megakadályoz minden gomba- és penészképződést, valamint más ártalmas burjánzásokat. Meggyógyít minden kéregbetegséget és regenerálja öreg fáknak kőrgét. Hat a növényre, fokozza a nedvkeringést és előmozdítja a termőképességet. Leghatásosabb védelem vadnak és egereknek pusztítása ellen, melyek a faiskolákba esetleg belopódtak.

! Számos elismerés bizonyítja, hogy a gyakorlatban legjobban bevált !

Egyedüli elárúsító Bács-Bogrog vármegyére:

DRESCHER GYULA BAJA.

Bajai gőz- és kádfürdő.

Nyitva reggel 6 órától este 7 óráig.

Uraknak gőzfürdő:

Mindennap reggel 7 órától déli 1 óráig.
Szombaton egész nap uraknak.

Hölgyeknek gőzfürdő:

Hétfőn, szerdán, pénteken délután 2 órától.
Kádfürdő bármely órában igénybe vehető.

A R A K :

Gőzfürdő	1 K — f	} 50 gőzfürdő-jegy 30 kor. 1 évi bér korlátlan (napi egyszeri fürdő) fürdőssel a gőzfürdőben 60 korona. Ezen jegy csak egy személyre szól.
I. oszt. kád	1 K 20 f	
II. oszt. kád	1 K — f	
12 darab gőzfürdő-jegy	. . . . .	10 K — f
6 darab gőzfürdő-jegy	. . . . .	5 K 50 f
10 darab I. osztályú kád	. . . . .	10 K — f
10 darab II. osztályú kád	. . . . .	9 K — f

Jó masször és masszörnő, kitűnő tyúkszem-
vágó a n. é. közönség becses rendelkezésére
áll. Figyelmes és pontos kiszolgálás, valamint
a kellő tisztaságról gondoskodik van.

A kezeléség.

**Ki a tisztaságot szereti,
az csak rakassa ki a
konyhát és folyosóját
cementlapokkal.**

Csináltasson műköből **kutfedőlapot.**
Vegyén favályu helyet **cementvályut.**
Használjon fahordók h **cementváltartályt.**
Alkalmazzon vízlevezetéshez **cementcsöv.**
Falépcső helyett . . . **műkölépcsőt**

Elvállalok mindenféle betonmunkáknak és
— bármily műköveknek gyártását. —
Árjegyzékkel és költségvetéssel
készséggel szolgál: **Grünhut Miksa.**

Spitzer-féle téglá és cementárúgyára.
Telefon szám 111. Telefon szám 111.

Kapható **PREISZ BÉLA** bőr-
kereskedésében **Baján.**

Többszörös kitüntetésben részesült szenzációs csodaháziszer

A Dr. BOROVSZKY-FÉLE

BOROLIN,

mely városunkban is megjelent. Felülmulthatatlan gümökóros izom- és idegfájdalmak,
fej- és fogfájás, rheuma, köszvény, csúz, ischiás, izületi lob és zsábadban szenvedők, végül fa-
gyás okozta és égési sebek fájdalmainak megszüntetésére. Kiváló fertőtlenítő és testóvó háziszer.
Kapható **Baján LAZÁR SAMUEL** optikai, sebészeti és kötszerárú üzletében,
1.20., 2. és 2.50 koronás üvegekben. Készítik:

**Dr. Borovszky R. orvos és Borovszky K. Budapest,
II. ker., Fő-utca 77/c. szám.**

Kapható: Kalocsán: **CSICSÁKY JÁNOS** kereskedésében, Kis-Kun-Félegyházán: **LACSNY
ISTVAN** gyógyszerárúban, Kis-Kun-Halason: **RAAB BERNÁT** kereskedésében,
Bajmokon: **IFJ. BERGER JAKAB** kereskedésében, Nemes-Militicsen: **TARJÁN
GEZA** gyógyszerárúban, Bácsalmáson: **SAJÓ GYÖ. GY** gyógyszerárúban.

A Szegedi Kereskedelmi és Iparbank bajai fiókjának

(Drescher Gyula-féle házban)

elsőrendű feltételek mellett nyújt

jelzálog kölcsönöket

földekre 10-től 65 évig terjedhető annuitásokkal, vagy tiszta kamatozású alapon. A
kölcsönök lebonyolítása simán, gyorsan, a legmérsékeltőbb költségekkel és a felek
iránti legmesszebb menő előzékenységgel történik.

MEGJELENT	
<p>az új polgári perrendtartás zsebkönyve.</p>	
<p>KAPHATÓ : IFJ. WAGNER ANTAL könyvkereskedésében .. BAJÁN ..</p>	
<p>Ara 5 korona.</p>	

Értesítés.
A nagyérdemű hölgyközönség b.
tudomására juttatom, hogy az
összes raktáron levő árúmat
ugymint, kabátok, kosztümök,
pongyolák, szoknyák és blou-
sokat bevásárlási áron alul is
eladom. — **TISZTELETTEL,**
Fenyvesi Sarolta.

HIRDETÉSEK

felvételnek — a kiadóhivatalban.

Nyomatott Nánay Lajosnál Baján.

Törlesztéses kölcsönöket
engedélyezünk

10-től—65 évig

terjedő időtartamra

4¹/₂ 0 alapon,

kedvező feltételek mellett.

Bajai Keresk. és Iparbank.